

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่ประเทศไทยจะพัฒนาไปคล้ายกับในกานเศรษฐกิจและสังคมนั้น จำเป็นต้องอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนากำลังคน ให้คนเหล่านั้นนำไปพัฒนาการดำรงชีวิต เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ซึ่ง คิวอี้ (อ้างถึงใน วิทยุโธ สาร 2527 : 18) ได้ให้ความเห็นว่า "การศึกษาทำให้เกิดความเจริญงอกงามต่อเนื่องกัน ในด้านต่าง ๆ" และผู้ที่มิพบทบาทอย่างสำคัญที่สุดในวงการศึกษาก็คือ ครู ซึ่งครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการที่จะแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ ดังที่กรมสามัญศึกษา (2521 : 34) ได้วิจัยพบว่า "ครูเป็นผู้นำและมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดหมายที่วางไว้" ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ แกร์ริสัน (Garrison 1976 : 818A) ที่พบว่า "พฤติกรรมของครูสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ" ดังนั้นจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมของครูผู้สอนจึงมีอิทธิพลต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก ยิ่ง ถ้าครูผู้สอนมีวิธีการสอนที่ดีเยี่ยม จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนมากยิ่งขึ้น

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญแก่การพลศึกษาไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการศึกษาด้านอื่น ๆ จะเห็นได้จากแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 (วสันต์ สิริรังษี 2520 : 10) กำหนดให้ "รัฐพึงจัดการพลศึกษาในทุกระดับการศึกษา และพึงจัดให้แก่ประชาชนทั่วไปด้วย เพื่อเสริมสร้างและให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของการกีฬา สุขภาพ อนามัย และกิจกรรมการพักผ่อน" ซึ่งแนฟและแฮกแมน (Knapp and Hagman 1963 : 69-70) ก็ได้กล่าวถึงการพลศึกษาเช่นกันว่า "พลศึกษาส่งเสริมความเจริญเติบโตทางร่างกายโดยใช้กิจกรรมทางพลศึกษาเป็นสื่อ เพื่อช่วยพัฒนาความแข็งแรง ความอดทน ความมีกำลัง มีทักษะและความสัมพันธ์อันดีในการทำงานของร่างกาย ในการที่จะทำงานประจำวันโดยไม่เหนื่อยอ่อน" และนิกสัน, ฟลานเนแกน และเฟรดเดอริคสัน (Nixon, Flamagan and Frederickson 1965 : 44-45) กล่าวถึงการพลศึกษา

ในระดับประถมศึกษาว่า " เป็นวิชาสำคัญยิ่งวิชาหนึ่งสำหรับเด็กในระดับประถมศึกษา เพราะเป็นวิชาที่มีส่วนสำคัญในการทำให้เกิดพัฒนาการในตัวผู้เรียนทุกคน คือ สติปัญญา เฉลียวฉลาด เป็นสมาธิที่มีวัฒนธรรม มีศีลธรรมและจรรยาบรรณที่ดีขึ้น ทำให้จิตใจ มั่นคง เข้มแข็ง รักสันติภาพและความกลม่อารมณ์ได้"

สำหรับหลักการสอนวิชาพลศึกษานั้นก็เหมือนหลักการสอนวิชาสามัญทั่วไป คือ สอนจากง่ายไปหายาก เริ่มจากสิ่งที่ผู้เรียนเคยทำ เคยพบ เคยเห็น ไปหาสิ่งที่ยุ่งไม่เคย ทำ ไม่เคยพบ ไม่เคยเห็น โดยคำนึงถึงความต่อเนื่องกัน การสร้างทักษะอันเป็นพื้นฐาน เบื้องต้น จึงเป็นสิ่งสำคัญมาก โดยเฉพาะเด็กในวัยเริ่มเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนต้องจัดหาครูที่มีความเข้าใจในเรื่องการสอนพลศึกษาสำหรับเด็กในระดับดังกล่าว เพื่อจะได้จัดกิจกรรมแต่ละอย่างให้เหมาะสมกับวัย พัฒนาการ และความสนใจ ดังที่ วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ (2521 : 105-106) กล่าวว่า "ในโรงเรียน ประถมศึกษาซึ่งนักเรียนอยู่ในวัยของการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความไว ต่อการเรียนค่านการเคลื่อนไหว และทักษะการกีฬาต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ควรให้ครูพลศึกษา ที่มีความรู้ความเข้าใจและได้รับการฝึกฝนในวิชาการด้านนี้เป็นอย่างถี่ถ้วน เป็นผู้สอนและ รับผิดชอบในการเรียน" หรือ ดังที่ มอร์แกน (Morgan 1950 : 18) กล่าวว่า "ครูพลศึกษาจะต้องใช้เทคนิคการสอนและความสามารถของตนเอง จึงจะทำให้เด็กนักเรียน เกิดการพัฒนาที่ดีและถูกต้อง แต่หากครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในวิธีสอน วัตถุประสงค์และ เนื้อหาวิชาแล้ว ย่อมจะทำให้การสอนไม่เกิดผล"

การเรียนพลศึกษานั้น นักเรียนต้องเรียนด้วยการกระทำด้วยตนเอง และนักเรียน จะได้รับการอบรมฝึกฝนคุณธรรมการอยู่ร่วมกัน ซึ่งจะเกิดขึ้นได้หากครูจะเลือกกิจกรรมที่มี คุณค่าทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและดำเนินการสั่งสอนไปในทางที่จะให้เกิดผลทางการ ศึกษาอย่างดีที่สุดแต่สภาพการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในปัจจุบัน ยังขาด ครูที่มีวุฒิและเข้าใจในวิธีการสอนพลศึกษา ส่วนใหญ่ครูประจำชั้นหรือครูที่สอนวิชาอื่นจะ มาทำหน้าที่สอนวิชาพลศึกษาด้วย จึงเป็นการยากที่ครูจะถ่ายทอดความรู้และฝึกฝนเด็กให้ ได้รับผลสมตามความมุ่งหมายของการเรียนวิชาพลศึกษาอย่างแท้จริง ดังที่ เวอร์คแมน (Workman 1965 : 2581A) ใคว้วิจัยพบว่า "นักเรียนกลุ่มที่เรียนกับครูพลศึกษามีความ สามารถดีกว่ากลุ่มที่เรียนกับครูประจำชั้นและครูที่สอนวิชาอื่น" ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ

ซิลเวสเตอร์ (Silvester 1969 : 32-36) ที่พบว่า "ครูที่ไม่มีความรู้ทางพลศึกษา ส่วนใหญ่จะปล่อยให้ให้นักเรียนเล่นตามลำพัง เพราะไม่มีหลักการและวิธีการสอนพลศึกษา ครูที่ได้อศึกษาวิชาพลศึกษามาโดยตรงจะมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา และครูที่มีวุฒิปริญญา จะมีความเข้าใจหลักการและวิธีการสอนพลศึกษาได้ดีกว่า" และจากเหตุผลดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่า ครูพลศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งกับการเรียนการสอนพลศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านพฤติกรรมกรรมการสอน เพราะพฤติกรรมกรรมการสอนของครูพลศึกษาที่ได้แสดงออกนั้นเป็น สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่สถาบันการกรกีฬาของสหรัฐอเมริกา (The Athletic Institute 1951 : 29) ได้กล่าวไว้ว่า "ความแตกต่างทางพฤติกรรม ของครูผู้สอนย่อมนำมาซึ่งความแตกต่างของความรู้ ความสามารถและประสมการณ์ของ เด็ก ตามโอกาสที่เด็กได้ศึกษาจากครูผู้สอนแต่ละคน ความสำเร็จในการสอนย่อมขึ้นอยู่กับ ครูผู้สอนเป็นสำคัญ" โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา นักเรียนในระดับนี้มีอายุ ระหว่าง 6-12 ปี อันเป็นวัยเริ่มเรียน เริ่มวางพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ดังนั้นผู้ที่เป็นครู จึงควรมีกลวิธีในการสอน การอบรมที่ดี เพื่อที่จะทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเป็นไปตามจุด มุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ที่มุ่งให้นักเรียนมีนิสัยชอบออกกำลังกาย ได้เล่น กีฬาตามความถนัดและความสามารถ มีทัศนคติที่ดี มีคุณธรรม เดิมโตเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมได้ต่อไป

เนื่องจากพฤติกรรมกรรมการสอนของครูพลศึกษา เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนดังกล่าวแล้ว จึงจำเป็นต้องมีการประเมินพฤติกรรมกรรมการสอนของครูพลศึกษา เพื่อสำรวจหาส่วนที่ยังบกพร่อง เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการสอนของครูพลศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาให้ดีขึ้น ทว่าพฤติกรรมกรรมการสอนพลศึกษาของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถม ศึกษา นั้น มีลักษณะค่อนข้างเฉพาะและมีขอบข่ายกว้างขวาง แตกต่างจากพฤติกรรมกรรมการสอน ของครูวิชาอื่น ๆ ทั้งในด้านเนื้อหาวิชาที่สอน วิธีการสอน การประเมินผล เป็นต้น ซึ่งอาจ ทำให้บุคคลากรในสังคมเดียวกัน มองพฤติกรรมกรรมการสอนของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถม ศึกษาเหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ อนึ่งการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถม ศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับผู้บริหารโรงเรียนและครูหัวหน้ากลุ่มวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เพราะว่ววิชาพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย อันประกอบไปด้วยวิชา จริยศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา

คนตรีและนางกุศล (กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 12) และครูหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ต้องทำหน้าที่ดูแลการสอนของครูพลศึกษา และให้ความช่วยเหลือในเรื่อง การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา รวมทั้งการประเมินพฤติกรรมในการสอนวิชาพลศึกษา ในแต่ละชั่วโมงอีกด้วย ดังนั้นการที่จะประเมินพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาให้โดยลดี นั้น จึงควรกระทำโดยครูหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูสอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงสนใจที่จะศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูพลศึกษาและครูหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อทราบถึงพฤติกรรม การสอนของครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษาที่ควรแสดงมากที่สุดนั้นมีอะไรบ้าง และเพื่อ เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ ควรปรับปรุงใน เรื่องใดบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนพลศึกษา ในระดับประถม ศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูพลศึกษาและครูหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริม ลักษณะนิสัย เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ครูพลศึกษาและครูหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถม ศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เท่านั้น
2. ศึกษาเฉพาะพฤติกรรมการสอนในชั่วโมงการสอนเท่านั้น

3. ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา 8 ด้าน เท่านั้น คือ

- 3.1 ด้านบุคลิกภาพในการสอน
- 3.2 ด้านการเตรียมการสอน
- 3.3 ด้านการดำเนินการสอน
- 3.4 ด้านการจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียน
- 3.5 ด้านการมอบงานให้ปฏิบัติ
- 3.6 ด้านการใช้อุปกรณ์การสอน
- 3.7 ด้านการปลูกฝังจริยธรรมและคุณธรรม
- 3.8 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้ตอบแบบสอบถาม ทอบตามความคิดของตนเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา ถือว่าเป็นคำตอบที่เชื่อถือได้

ความจำกัดของการวิจัย

ความคิด เห็นของครูพลศึกษาและครูหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน อาจแสดงความคิดเห็นเข้าข้างตนเองโดยไม่ได้ตั้งใจ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

พฤติกรรมการสอน หมายถึง วิธีการแสดงออกที่ครูใช้ในการสอนวิชาพลศึกษา
ดังนี้

1. บุคลิกภาพในการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนแสดงออกมาในขณะที่สอน ซึ่งแต่ละพฤติกรรม เป็นส่วนประกอบของบุคลิกภาพในการสอน
2. การเตรียมการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนได้วางแผนไว้ก่อนดำเนินการสอน เพื่อใช้ในการดำเนินการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การดำเนินการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนได้เสนอเนื้อหาสาระสาขิตไ้ได้อย่างเหมาะสมตามลำดับชั้น มีความถูกต้องแม่นยำ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

4. การจูงใจ และการเสริมแรงทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนใช้ดึงดูดความสนใจ หรือโน้มน้าวจิตใจให้ผู้เรียนจดจ่อในบทเรียน เป็นการส่งเสริมกำลังใจ ความก้าวหน้าและความสำเร็จของผู้เรียน

5. การมอบงานให้ปฏิบัติ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนใช้วางแผนไว้ก่อนรอบคอบ ในการกำหนดให้งานได้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน การช่วยเหลือแนะแนวทาง ให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จในงานที่ได้รับมอบหมาย

6. การใช้อุปกรณ์การสอน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนแสดงถึงความสามารถในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ มาประกอบการสอนตามหลักวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม

7. ด้านการปลูกฝังจริยธรรมและคุณธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนใช้ขณะสอนเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและความประพฤติเป็นที่พึงปรารถนาของสังคม

8. การประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนใช้ขณะสอนเพื่อพิจารณาความก้าวหน้า ความสามารถของผู้เรียน เพื่อช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ครูพลศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษา และไม่มีวุฒิทางพลศึกษา และปฏิบัติงานด้านการสอนวิชาพลศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ความคิดเห็น หมายถึง ทักษะของครูสอนพลศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ทำการสอนตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ประถมปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีทั้งหมด 36 โรงเรียน

ครูหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอนในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย อันมีวิชา ศิลปศึกษา พลศึกษา จริยศึกษา คนตรี และนาฏศิลป์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นเครื่องช่วยกระตุ้นให้ครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาได้ตระหนักถึงพฤติกรรมการสอนพลศึกษาที่ดี

2. เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนในระดับประถมศึกษา ในการที่จะได้ทราบถึง
พฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงสมรรถภาพที่การสอน
ของครูพลศึกษาต่อไป